

واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا ...

ضاحلری : احمد تاج الدين

ويعقوب كمال

آبونه بدلی

ممالك عثمانیه ایچون  
سنه لکی ۵۰ غروش

رو سیه ایچون سنه لکی  
۴ آتی آیلنی ۲ روبله  
سائر ممالك اجنبیه  
سنه لکی ۱۲ آتی آیلنی  
۶ فرائقدر .

# تغلا مسلمان

وجعلناکم شعوبا وقبائل لتعارفوا ...

مدیر مسئول :

عثمان جودی

محل اداره :

استانبول : بایزید

چادر جیلده

اخطار مخصوص :

عالم اسلام و اسلامیت  
عائد مقالات و آثار

مع المعنویه درج  
اوله جقدر .

نسخه سی ۴ باره

دینی سیاسی تاریخی فلسفی واحوال عالم اسلامدن باحث هفته لقی مجلهدر

تاریخ تاسی ۳۲۸ مولدالی

اگر نصیب و قسمت اولورده «تعارف مسلمین» سزك خادمكز اوله بیلورسه افتخار ایدر .

عبدالرشید ابراهیم

## اسلامیتده حریت کلام و سرستی مطبوعاتک

مشروعیتی

جناب مولای متعال حضرت تلیینه بیکرجه حمد و ثنا اولسونکه شریعت غرامزك امر ایتمدیکی اداره مشروطیت اولدی بی کوندنری ممالك عثمانیه نك هر گوشه سنده انواع جرأئد و مجلات مفیده نك انتشاره باشلا دیغنی چشم مسرت و افتخار له مشاهده ایتمکده یز . ذاتاً بونلر مقتضای مشروطیتدر . چونکه مشروطیتده افراد ملت - کندی صلاحیتی دائر مننده - اصلاح ، ترقی و تعالی باینده اداره کلام اتمک ، تنویر افکاره ، چالشقی والوالامره هانکی بر شیئک دفعی وهانکی برینک جلیبی سوبلکم و بیلدرمک وظیفه سیله موظف و مکلفدر . اکر افراد ملتدن بری بو وظیفه سی ایفا ایتمزه ماتنه ، حکومتنه ، وطننه ، وجداننه قارشو عصبان و بیوک برجنایت ایتش اولور . چونکه الو - الامر معصوم اولمادقلری کی علملری ده محیط بکل شی دکلدر . بناء علیه طشرده اجرا اولنان وقایعدن اولنلک خبری اولماز . احتمال که مأمورلر اغراض فاسده و شخصیلرینه بناء حقیقی ستر ایدرک مغایر حقیقت اولانلری مرکزده انهما و ابلاغ ایدرلر . نسل که اوله اولبور . یمن ، حجاز ، بصره کی مرکزدن اوزاق بولان برلر بولانک آلتنده قاور و لمقده در .

ایشته بونکچوندر که خلیفه رسولاه حضرت ابو بکر الصدیق (رض) اصحاب کرامک اتفاقله مسند خلافتله جلوس ایتدیکی وقت عمومه خطاباً : شمدی بن ثابت آغز بریوکی نجمیل ایدیورم . اکر ایگری کبدرسم طوغر بلتقی سزك ، عمومک وظیفه سیدر .» دیمشدی .

حضرت عمر رضی الله عنه اثناء خلافتنده برکون

منبره جیمتاری : خانو نلر یکنزک مهرینی جوق قلملایکنز . بیوردقلری وقت حضاردن برقادین : جناب حق «و آیتیم احدهین قنطارا» دهرک مهره قنطارویرمهینی تجویز ایدیور . حالبوکه سن مهری تنکشیردن منع ایدیورسک دیه مقابله ده بولمش . حضرت عمر بوکا قارشو : عمردن هرکس وحقی قادیلر بیله اعلی مدینه» بیوردقلری کی اصحاب کرامی ده یاسز نه ایچون صوصیورسکنز و نیچون بویله اوامر جلیله ی تنبیه ایتمیورسکنز دیه سکوتلری ایچون تکبیر ایتش .

بوندن آکلاشیلبور که دکل برعادی مأموردن بلکه سلطان المسلمین و امیر المؤمنین افندمن حضرت انسدن جزئی برخطا صادر اولورسه بوخطابی تصحیح ایتیه افکار عمومیه ، وظفدر بوخصوصده ، ارکاک ، قادین حر و عبد بیوک ، کوچوک هب مساویدر . بونکچو - ندرکه اصحاب کربن حضراتی ادنی برخطایی طویدقلری وقت بلا توقف ارازا ایدرلر و تصحیح نه اغر اشورلردی . اونکچون ، اصحاب کرام بر حادثه یی کوردکلری و یاخود ایشندکلری وقت سکوت ایتش لسه بونلرک بوسکوتلری حادثه مذکور نك سخته اجماع صاییلر .

ایشته اسلامیت ، ایشته مشروطیت ، ایشته حریت کلام .

اسلامیتده حریت کلامک مشروعیتی یالکیز اصحاب کرامک افعالندن استدلال ایتیه چکیز . بونکچون بیوک رهبرمن اولان قرآن عظیم الشانده مراجعت ایده چکیز . جناب مولای متعال حضرت تلی قرآن عظیم الشانک بربرنده «یا ایها الذین امنوا اتقوا الله حق تقاته ولا تموتن الا وانتم مسلمون» بیوریور و بونک عقیده جناب حقندن تقاة اسلام اوزره اولمک آنحقی اعتصام بحبله وعدم تفریق ایله اوله جفته ایما و اعتصام بحبله جمیعاً ولا تفرقوا ... خطاب جلیانی کتوریور . و بو اعتصام بحبله ، عدم تفرق نه صورتله حاصل اوله بیله چکینی ایضاح ایدرک عقیدنده ، ولکنکن منکم امته یدعون الی الحیرو یا مسرون بالمعروف وینهون عن المنکر .» دهرک آخرنده اولنک هم المفلحون . قول جلیلیله

محروم بولند یعنی بڑے عیاناں بیلدیور .  
 اولان اوامر الہیہ دن یالکیز نماز ، اوروج ،  
 زکات حجی قلمیوب بلکہ اصل مدار فلاح و نصرت  
 اولان امر معروف ، نہی منکر ، دعوت الی الخیریہ  
 سائر اوامر الہیہ کی پرینہ کتور بورلردی .  
 بزرا ایسہ نماز ، اوروج ... دن باشقہ سنی  
 بیلدیورز . کاشکہ بولند درگاہ الہیہ قبولہ کیچہ جک  
 برحالدہ ادا اولنہ ایدی .

بزردن مقتضایہ شروطیت اولان امر معروف  
 نہی منکر اور درجہ قالمشکہ بونی کند و مزاجراتک  
 دکل انجمزدن بریمز طور و بدہ اجرا ایدہ جک اولورسہ  
 برفضو لیکہ حمل ایدرک : « یاہو سنک نہ وظیفہک ،  
 وظیفہک اولیان شیلرہ نیچون قارشورسک دیہ معناسز  
 لاقلرلہ سرزٹش و تو بیخ ایدیورز .

انصاف ایدہم ، برازدہ اوتنہلم ، جناب حق  
 حضرتلری یوقارودہ عرض ایستدیکم وجہ اوزرہ  
 فلاح و نصرتی و خیرات اولقلنمزی اوکا ، امر  
 معروف نہی منکرہ تعلیق ایدرہ آراق دہا کیکم  
 امرینی بکلیہ جکوز کیکم و یردیکی مأموریہ محتاجز  
 خایر ! بیک کرہ خایر !

یوقہ عجبا ! کم چیقارده قرآن عظیم الشانک  
 اقموا الصلوٰۃ و اتوا الزکوٰۃ .. خطاب جلیلک وجوب  
 ایچون اولدیغنی امر معروف نہی منکر خصوصندہ  
 تعاون و تناصر باندہ ، عدم تفرق و تنازع شانندہ  
 کافہ مؤمن قارداشلرمنک یدیلرینی اصلاحہ دائر نازل  
 اولان اوامری اباحت ایچون اولدیغنی ادعا کی بر  
 جسارت کستاخانہ بولنور ؟

بو قدر آیت کریمہ امتثال و مقادحہ عمل ایدوب  
 ایتمکدہ مختارزدیر ؟

اوحالدہ بوکون عالم مدینتک قرآندن چالارقدن  
 تطبیق ایستدکاری بو قدر اوصاف جمیلہ دن نہ ایچون  
 امتناع ایدیورز ؟ اگر تدنی انخطاطمنک اسباب  
 حقیقیہ سنی آراق ایجاب ایدرہ ہیچ شہہ یوقدرکہ  
 محض سعادت داریمزی متکفل قرآن عظیم الشان

عالو مرتبہ بید منزل فلاح ، آنجق بونرہ : اوت ،  
 یکدیگرینہ امر معروف نہی منکر ایدرک بو سایہ  
 قلیاہ روحا اتحاد پیدا ایدن ملتزم منحصر اولہ جغنی  
 بیلدیور .

ایستہ کورلورکہ اسلاملرک رهبری اولان قرآن  
 عظیم الشان بوکون اجتماعات بشریہ یی یدتخریری آلتندہ  
 تدرہ تن افتراقلردن انقض و عداوتلردن شدتہ منع ایدرک  
 مقتضای مدینت ، کافل رفاه و سعادت اولان اتحادی  
 امر ایستدیک کی فی یومناہذا ابناء بشرک یک جوق  
 أمکار صرف ایدرک اوغرینہ بینلرچہ یوز بیکلرچہ  
 جانلری قربان ایدرک ، قانلری سبل کی اقتارق  
 کوچ حال ایلہ اللہ ایدہ بیلدکاری حریت کلامی ہر کہہ ،  
 سلطان ، امیر ، پاشا ماشا ... بلا تفریق رتبہ مشروع  
 ایدیور . و یوکا کمال اعتناء ایلہ اعتنا ایدرک « ولا  
 نکونو اکالذین تفرقوا ... بیسوردقن صکرہ  
 » کنتم خیرامتہ اخرجت للناس تأمرون بالمعروف و تنہون  
 عن المنکر » خطاب جلیلہ سبلہ بوامتک خیرات اولملہ سنک  
 سبب و علہ سنی امر معروف نہی منکر ایلہ متصف  
 یعنی حریت کلامہ مالک اوللری اولدیغنی آجیق بر  
 صورتدہ بیان بیوریور .

قرآن کریم دہا بریرندہ ولینصرناہ من ینصرہ  
 بیوریور . و بورادہ کی « من » ی « الذین ان مکناہم  
 فی الارض اقاموا الصلوٰۃ و اتوا الزکوٰۃ و امروا بالمعروف  
 و نہوا عن المنکر » آیت کریمہ سبلہ بیان ایدرک جناب  
 حتمک نصرتنہ مظهر اولہ جقلر آنجق شو آیتدہ  
 بیوریلان صفتلر ایلہ متصف اولان کیمسہلر  
 اولہ جغنی بیلدیور .

ودہا بریرندہ : ثم تجی رسلنا و الذین امنو  
 کذلک حقہما علینا ننجی المؤمنین . و کان حقنا علینا  
 نصر المؤمنین » بیورمہ سندہ نجات و نصرتہ مظهر و مستحق  
 اولان مؤمنلرک ہانکی مؤمنلر اولدیغنی میدانہ حقیقہ دینی  
 کی اسلاملرک زریہ متوجہ اولدیورسہ نیچون یوللری  
 آجیق ، کشیدیلرینی نصرت الہیہ و فتوحات ربانیہ نک  
 نیچون قارشولادیغنی و بو نعمتدن شمدی بزم نیچون

تمثیل ایستدیرن ، عموم اولاد وطنی قارشوسنده برچہرہ  
دہ کوسترن بر آینه ، ظلمی ، قہری تدمیر ایدن بر  
نچہ عدالتدر .

ایشته بزلر مبعوثان و مجلس مبعوثان دینجه بویله  
برشی آکلبورز . عالم مدنیتک پارلمنتاریزمه دائر  
یازدقلری جلد جلد کتابلرک خلاصہ سی دہ بویله در  
دیہ بلیورز .

فقط بزم دومادن ، دنیاده هیچ امثالی سبقت  
ایتماش و ذاتاده ایتجه جک بر نظامله پارلمنتو نامنده  
طویلانان روس مجلس مبعوثانندن افراد ماتہ بویله  
برشی آکلامق قطعیا نصیب اولمہ دینی کبی بوندنصکرہ دہ  
انشاء الله میسر اولمہ جقدر .

چونکہ روس مبعوثلر ۹۰۶ تاریخنه قدر روسیہ یی  
انقراضه طوغری سوروکلیہرک حکومتک باشنه بیک  
تورلی مشکلات چیقاران مسیونیر چتہ سنک یرینہ قائم  
اولمش هیئتدن باشقه برشی دکدر [ ۰ ] .

چونکہ بوکون مبعوثان ، حکومتہ اولاد وطنک  
وطنده کی حق حاکمیتی طانتدزمیہ جالشق دکل بلکہ  
اوج ربضی حقوق مشروعه لرندن اسقاط ایچون  
اوغراشان افراطپرست ناسیونالیستلدر ،

چونکہ بوکون مبعوثان ، سائر ملتلرک حقوقلرینی  
آیاقلری اتندہ چیکنہ دکدنصکرہ وجودلرینی اورطہ دن  
آتمق ایچون ایشله تیلان بر ماکنہ در .

بناءعلیه دوماده عموم اولاد وطنی کندیسندہ  
برچہرہ دہ کوسترن آینه دکلدہ بلکہ روس ناسیو -  
نالیستلرینک آمال ملتتکارانہ سنہ بر معکسدر . اوتہ  
بوکونکی دو مظامی قہری تدمیر ایدن بر نچہ عدالت دکلدہ  
بلکہ بو ظلملری و بوندن دہا بدتر اولان خونخوارلنی  
حمایہ ایدن ، سنہ سندہ صافلایان یکرمنجی عصر انکیز -  
سیون جمیتیدر . بناءعلیه بورادن عدالت آرامق ،  
پارلمنتونک معنای حقیقیسی بویله اوغراشمق نافله در .  
بوراده سائر ملتلرک و علی الخصوص ملت اسلامیہ نک  
امور سیاسیہ ، اقتصادیہ و اجتماعیہ لرینہ دائر انواع مظالم

[ \* ] وللاکثر حکم الکمل

و تعلیمات الہیہ و ہدی رسولہ ایلہ عمل ایتجه دیکمزدن  
نشئت ایدبور . بونی حتی اعداء دینزدن بعض عقلا  
واسحاب ادراکلری بیلہ بوکون اعتراف ایدبورلر .  
دیورلرک ، « جناب حق اسلاملرہ بر کتاب احسان  
بیورمش فقط نہ چارہ کہ بوندن لازمچہ استفادہ ایدہ -  
میورلر . اکر ہربر اوامر جلیلہ سنہ امتثال ایدہ ایدیلر  
بوکون اسلاملرک ممتقی بر ملت اولورلردی .

فقط بزلر بو کتاب کر نہاک اوامر جلیلہ - سنی  
آرقہ طرفرہ براقرق هیچ تحقیق و تدقیق ایتہ دن  
کیچہرک پرستش ایدرچہ سنہ آورو بالیلرہ چاتدق  
واونلرک ہربر بایدیقنی منفعت و مضرتی اصلا موازنہ  
ایتہ دن میونجہ سنہ تقلید ایتدک حالادہ ایتدکدہ یز .  
بر دہا قورتلما سی غیر ممکن جاملرہ بطاقلقلرہ  
باتقدہ یز . عجبا ! جناب حقت فضل و کرمی امداد مزہ  
ایریشہرک بزلری بوندن قورنارہ بیلہ جکمی ،  
معافہ مایوس اولمالی یز .

نصر منہ و فتح قریب ....

مابعدی وار محمد مراد رمزی

« مکہ مکرمہ »

## عالم اسلام

### دوما و حقوق اسلامیہ

مبعوثان . اولاد وطنی کندیسندہ تمثیل ایستدیرن  
برہئت محترمدر . مبعوثان ، اولاد وطنک وطنده  
اولان حاکمیتی حکومتہ طانتدزمق ایچون طویلانان  
ذوات کرامدر . مبعوثان ، وطنده یاشایان عموم ملتلرک  
حقوق مشروعه لرینی مدافعہ ایچون دعوت اولنان  
مدافعلدر . مبعوثان ، حکومت نامندن اجرای عدالت  
ایدن بعض متغایینک بدظلماتہ سنی قیرمق ایچون قوللا -  
نیلان بر آتدیر...

شو حالده مجلس مبعوثان ، قوجہ وطنی کندیسندہ